

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 27 listopada 2017 r.

**w sprawie uczczenia w województwie kujawsko-pomorskim 450. rocznicy urodzin
królowej Anny Wazówny**

W związku z przypadającą w 2018 roku 450. rocznicą urodzin Anny Wazówny, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego postanawia upamiętnić tę wybitną postać oraz propagować wiedzę o jej osobie, jej bogatej działalności społecznej i religijnej, którą prowadziła w czasie pobytu na historycznej ziemi chełmińskiej i michałowskiej wchodzących dziś w skład województwa kujawsko-pomorskiego.

Anna Wazówna (1568-1625), była siostrą polskiego króla Zygmunta III Wazy, która od 1604 roku swoje życie związała z naszym regionem, a w szczególności z dzisiejszymi powiatami brodnickim i golubskim, dawnymi starostwami, którymi administrowała do swojej śmierci. W czasie swojego pobytu na ziemi chełmińskiej i michałowskiej, nie tylko dbała o mieszkańców tych starostw, ale również przyczyniła się do rozwoju gospodarczego i społecznego tych terenów. Czynn timer zajmowała się nauką. Znana była z zamiłowania do ziołolecznictwa i botaniki, w tym celu założyła przy zamku w Golubiu (dzisiejszym Golubiu-Dobrzyniu) ogród, w którym sama hodowała i pielęgnowała zioła lecznicze. Nazywa się ją „królową polskiej botaniki”, ponieważ jako pierwsza w Polsce zaczęła uprawiać tytoń, chcąc go wykorzystać do celów medycznych. W 1613 roku ze środków uzyskanych ze sprzedaży klejnotów Anna Wazówna wsparła finansowo wydanie pierwszego polskiego zielnika Szymona Syreńskiego. Należy podkreślić, że przy ówczesnym stanie wiedzy i rozwoju nauk medycznych, zawarte w zielniku opisy działania roślin leczniczych i porady praktyczne dla wielu chorych stworzyły szansę na wyzdrowienie. Zamek w Golubiu uczyniła perłą polskiej architektury renesansowej. Gościła w nim, wraz z dworem, między innymi swego królewskiego brata.

Anna Wazówna miała niezwykle otwarty umysł. Była bardzo dobrze wykształcona, władała pięcioma językami. Wykazywała się wielką tolerancją religijną – w swojej posiadłości stworzyła azyl wyznaniowy dla ludności protestanckiej. Sama, choć wychowywała się w wierze katolickiej, przeszła na luteranizm, trwając przy tym wyznaniu aż do swojej śmierci w 1625 roku. Jej szczątki spoczywają w kościele Najświętszej Marii Panny w Toruniu. Jej postawa, propagująca tolerancję wyznaniową i postępowe kierunki myślenia, wywarła wpływ na sposób myślenia wielu ówczesnych intelektualistów i duchownych.

Anna Wazówna sprawowała mecenat nad wieloma artystami, prowadziła korespondencję z autorytetami naukowymi tamtej epoki. Zamek w Golubiu, przebudowany i wyposażony w latach 1616-1623, dzięki niej stał się jednym z ważnych ośrodków kultury ówczesnej Rzeczypospolitej. Otaczała opieką wielu wybitnych przedstawicieli ówczesnego życia naukowego. Nazwisko Anny Wazówny w dawnych czasach przyciągało wielu znakomitych artystów, pisarzy, uczonych i reformatorów.

Dzisiaj postać Anny Wazówny to marka, która przyciąga na teren naszego województwa, a przede wszystkim na Zamek Golubski tysiące turystów. Kolejni gospodarze zamku od wielu lat popularyzują wiedzę o Annie Wazównie, królowie polskiej i szwedzkiej. To stamtąd też wypłynęła inicjatywa uczczenia rocznicy urodzin tej znaczącej dla naszego regionu nad wyraz interesującej historycznej postaci.

Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego oddając w 450. rocznicę urodzin hołd królowie Annie Wazównie, wpisuje się tym samym w podjęte wcześniej inicjatywy powiatów: brodnickiego i golubsko-dobrzyńskiego oraz miast Brodnicy i Golubia-Dobrzynia, których to samorzady i rady miast ogłosiły rok 2018 Rokiem Anny Wazówny na swoim terenie.